

Rehabilitacja układu stomatognatycznego

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarsko - stomatologiczny
Kierunek studiów	Higiena Stomatologiczna
Dyscyplina wiodąca	Nauki Medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Moduł
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Ortodoncji ul. Stanisława Binieckiego 6, 02-097 Warszawa e-mail: ortodoncja@wum.edu.pl, Tel. (+48) 22 116 64 54; Katedra i Zakład Protetyki Stomatologicznej Ul. Stanisława Binieckiego 6 02-097 Warszawa e-mail: katedraprotetyki@wum.edu.pl, Tel. (+48) 22 116 64 70;
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. N med. Ewa Czochońska Prof. dr hab. n. med. Jolanta Kostrzewa-Janicka
Koordynator przedmiotu	Prof. dr hab. N med. Ewa Czochońska
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n. med. Monika Wojda
Prowadzący zajęcia	Zakład Ortodoncji prof. dr hab. n. med. Ewa Czochońska dr n.med. Agnieszka Jurek dr n.med. Dorota Kuśmierczyk dr n.med. Małgorzata Laskowska

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

	dr n.med. Magdalena Marczyńska-Stolarek dr n.med. Konrad Perkowski dr n.med. Anna Widmańska-Grzywaczewska Katedra i Zakład Protetyki Stomatologicznej dr n. med. Monika Wojda dr n. med. Magdalena Golecka-Bąkowska lek. stom. Karolina Ambroziak		
2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	ROK II, SEMESTR 3		Liczba punktów ECTS 4
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		12	0,5
seminarium (S)			
ćwiczenia (C)		38	1,5
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		50	2
3. CELE KSZTAŁCENIA			
C1	Przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej budowy, funkcji i zaburzeń układu stomatognatycznego w aspekcie leczenia ortodontycznego i protetycznego.		
C2	Przygotowanie do rozpoznawania potrzeb profilaktyczno-higienizacyjnych pacjentów leczonych ortodontycznie i protetycznie.		
C3	Kształtowanie umiejętności prowadzenia zabiegów profilaktycznych oraz instruktażu higieny jamy ustnej dostosowanego do aparatów ortodontycznych i uzupełnień protetycznych		
C4	Przygotowanie do współpracy z lekarzem dentystą i pozostałymi członkami zespołu stomatologicznego w kompleksowej opiece nad pacjentem poddawany rehabilitacji układu stomatognatycznego		
4. EFEKTY UCZENIA SIĘ			
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie		
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:			

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

HS_W02	szczegółową anatomię obszaru głowy i szyi
HS_W05	budowę i funkcje układu stomatognatycznego
HS_W08	prawidłową budowę łuków zębowych
HS_W09	cechy prawidłowej okluzji
HS_W10	nieprawidłowości zębowe i zgryzowe
HS_W11	terminologię określającą patologie narządu żucia
HS_W12	etiopatogenezę, diagnostykę i metody leczenia wybranych chorób jamy ustnej
HS_W28	charakterystykę, przebieg i efekty zabiegów wykonywanych w różnych specjalnościach stomatologicznych
HS_W31	podstawowe metody diagnozowania chorób jamy ustnej
HS_W33	zasady współpracy z lekarzem dentystą w zakresie oceny potrzeb leczniczych, klasyfikacji pacjentów do leczenia monitorowania jego efektów
W11	HS_W34 procedury wykonywania wycisków i modeli orientacyjnych uzębienia dla celów diagnostycznych
W12	HS_W38 zastosowanie wybranej aparatury, narzędzi i materiałów stosowanych w gabinecie stomatologicznym
W13	HS_W42 wpływ materiałów stomatologicznych na zdrowie jamy ustnej
W14	HS_W48 rolę zabiegów higienicznych w utrzymaniu zdrowia jamy ustnej
W15	HS_W49 wpływ zdrowia jamy ustnej na zdrowie ogólne i jakość życia

Umiejętności – Absolwent potrafi:

HS_U10	rozpoznać morfologię zębów i przyzębia
HS_U11	rozpoznać anomalie i stany chorobowe tkanek i układów w obrębie głowy i szyi
HS_U12	dobierać metody pracy do zaplanowanych zabiegów profilaktycznych
HS_U13	dobierać niezbędne narzędzia i materiały do wykonania wycisków i modeli orientacyjnych uzębienia
HS_U15	rozpoznać stomatologiczne potrzeby zdrowotne społeczeństwa
HS_U23	porozumiewać się z pacjentem w trakcie leczenia uwzględniając jego funkcje poznawcze

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

HS_U26	wyjaśnić pacjentowi przebieg wybranych zabiegów stomatologicznych
HS_U42	rozpoznać typowe objawy i przyczyny zmian chorobowych w obrębie błony śluzowej jamy ustnej
HS_U43	scharakteryzować wzajemne relacje przestrzenne zębów
HS_U54	oceniać zdrowie jamy ustnej pacjentów w różnym wieku na podstawie wyników badań klinicznych i badań dodatkowych
HS_U56	przygotować pacjentów do wykonania zabiegów stomatologicznych zgodnie z kompetencjami przewidzianymi dla zawodu higienistki stomatologicznej
HS_U57	wykonać i ocenić wstępne badania stomatologiczne zgodnie z obowiązującymi zasadami
HS_U59	wykonać procedury stomatologiczne zgodnie z zakresem przewidzianym dla zawodu higienistki stomatologicznej
HS_U60	stosować urządzenia, materiały i narzędzia przewidziane do realizacji procedur zgodnie z zakresem przewidzianym dla zawodu higienistki stomatologicznej
HS_U63	asystować lekarzowi dentyście podczas wykonywania procedur profilaktyczno-leczniczych stosując różne ergonomiczne techniki pracy
HS_U64	sporządzać i przekazywać pacjentom zalecenia przed zabiegowe i po zabiegowe w formie ustnej i pisemnej po uzgodnieniu z lekarzem dentystą

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

HS_K02	aktualizacji wiedzy w oparciu o analizę fachowej literatury
HS_K04	pozyskiwania niezbędnych informacji w literaturze fachowej, bazach danych i innych źródłach związanych ze zdrowiem
HS_K23	przestrzegania zasad etyki i kultury w codziennych kontaktach z pacjentami i członkami zespołu stomatologicznego

5. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Zakład Ortodoncji		
Wykłady (6h)	W1-2 Rola rehabilitacji układu stomatognatycznego w przywracaniu funkcji narządu żucia W3-4 Uwarunkowania rozwoju zaburzeń czynnościowych układu stomatognatycznego W5-6 Profilaktyka i wspomaganie rehabilitacji ortodontycznej przez higienistkę stomatologiczną	HS_W08, HS_W09, HS_W10 HS_W11, HS_W12, HS_W28 HS_W31, HS_W33,

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

Ćwiczenia	Ćwiczenia obejmują ocenę czynników wpływających na funkcjonowanie układu stomatognatycznego, rozpoznawanie zaburzeń czynnościowych i nieprawidłowych nawyków oraz planowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych u pacjentów leczonych ortodontycznie. Studenci nabywają umiejętność prowadzenia instruktażu higieny jamy ustnej oraz wspierania rehabilitacji układu stomatognatycznego w zakresie kompetencji higienistki stomatologicznej.	HS_U11, HS_U12, HS_U13 HS_U15, HS_U43, HS_U56 HS_U57, HS_U59, HS_K02 HS_K04, HS_K23
Katedra Protetyki Stomatologicznej		
Ćwiczenia C 1-19	Rehabilitacja protetyczna układu stomatognatycznego, optymalny wybór uzupełnień protetycznych w określonych warunkach podłoża protetycznego. <u>Treści kształcenia:</u> Przygotowanie stanowiska pracy w gabinecie protetycznym Uczestniczenie w trakcie badania pacjenta przez lekarza oraz udział w planowaniu leczenia protetycznego. Praca na „4 ręce”- Asysta podczas zabiegów protetycznych w wykonawstwie stałych i ruchomych uzupełnień protetycznych. Udzielanie instruktażu higieny jamy ustnej i użytkowanych uzupełnień protetycznych. Wykonywanie wycisków. Czyszczenie, sterylizacja i dezynfekcja narzędzi	HS_W02 HS_W05 HS_W08 HS_W09 HS_W10 HS_W11 HS_W12 HS_W28 HS_W31 HS_W33 HS_W34 HS_W38 HS_W42 HS_W48 HS_W49 HS_U10 HS_U11 HS_U12 HS_U16 HS_U24 HS_U27 HS_U43 HS_U44 HS_U55 HS_U56 HS_U57 HS_U60 HS_U61 HS_U64 HS_U65 HS_K02 HS_K04 HS_K23
Wykłady W 1-6	1. Metody leczenia braków całkowitych <u>Treści kształcenia:</u> Leczenie pacjenta <i>bezzębego</i> z zastosowaniem <i>protez całkowitych</i>, <i>protez overdenture</i> oraz <i>protez stałych wspartych na implantach</i>. Definicja <i>protez całkowitych</i>. Stabilizacja i retencja <i>protez całkowitych</i>. Zanik podłoża protetycznego. Zmiany w rysach twarzy pacjenta <i>bezzębego</i>. Charakterystyka okluzji statycznej i dynamicznej w wykonawstwie <i>protez całkowitych</i>. Klasyfikacja <i>bezzębego</i> podłoża protetycznego wg Supply. Etapy kliniczne i laboratoryjne w toku leczenia pacjenta <i>bezzębego</i>. Technika pobierania wycisków anatomicznych i czynnościowych. Łączki standardowe i indywidualne. Metody i techniki ustalenia zwarcia centralnego. Przebieg etapu klinicznego kontroli próbnych protez. Oddanie gotowych protez oraz wskazania dla pacjenta. Definicja protezy <i>overdenture</i>. Wskazania, przeciwwskazania, zalety i wady protez wspartych na uzębieniu resztkowym. Rodzaje elementów retencyjnych. Postępowanie przedprotetyczne i planowanie leczenia z wykorzystaniem protez <i>overdenture</i>. Etapy kliniczne w wykonawstwie protez <i>overdenture</i>. 2 i 3. Leczenie braków częściowych z zastosowaniem protez częściowych osiadających i nieosiadających <u>Treści kształcenia:</u> Definicja protezy częściowej. Wskazania do wykonania protez częściowych. Podział protez częściowych. Definicja protezy częściowej osiadającej. Sposoby przenoszenia sił żucia przez protezę częściową osiadającą. Wskazania do stosowania protez częściowych osiadających. Funkcje, zalety i wady protez częściowych osiadających. Etapy postępowania klinicznego w wykonawstwie protez częściowych osiadających. Zasady projektowania konstrukcji protez częściowych osiadających w szczęcie i żuchwie. Mechanizmy utrzymania protezy częściowej osiadającej na podłożu. Definicja protezy szkieletowej. Wskazania do stosowania protez szkieletowych. Podłoże dla protez szkieletowych. Budowa protez szkieletowych. Etapy kliniczne w wykonawstwie protez szkieletowych – wyciski, ustalenie zwarcia, kontrola próbnej protezy, oddanie gotowe	HS_W02 HS_W05 HS_W08 HS_W09 HS_W10 HS_W11 HS_W12 HS_W28 HS_W31 HS_W33 HS_W34 HS_W38 HS_W42 HS_W48 HS_W49 HS_U10 HS_U11 HS_U12 HS_U16 HS_U24 HS_U27 HS_U43 HS_U44 HS_U55 HS_U56 HS_U57 HS_U60 HS_U61 HS_U64 HS_U65 HS_K02 HS_K04 HS_K23

	protezy. Etapy laboratoryjne wykonawstwa protez szkieletowych- odlanie wycisku, powielenie modelu, modelowanie i odlanie części metalowej protezy szkieletowej, obróbka odlewu, wykonanie gotowej protezy szkieletowej. Definicja protez natychmiastowych. Wskazania i przeciwwskazania do protez natychmiastowych. Zalety oraz niedogodności związane z użytkowaniem protez natychmiastowych. Planowanie leczenia z wykorzystaniem protez natychmiastowych. Etapy kliniczne wykonawstwa protez natychmiastowych. Zasady opracowania modelu do protez natychmiastowych. Odmienności etapu kontroli próbnych protez oraz etapu oddania gotowej protezy natychmiastowej. Zasady przeprowadzania wizyt kontrolnych. 4. Problemy związane z użytkowaniem protez ruchomych – naprawy. <u>Treści kształcenia:</u> Przyczyny uszkodzeń protez ruchomych. Rodzaje napraw protez ruchomych płytowych osiadających. Zasady naprawy pęknięcia, złamania i odłamania fragmentu płyty protezy. Zasady dostawienia brakującego zęba i klamry do protezy płytowej osiadającej. Możliwości naprawy protezy szkieletowej. Zalecenia dla pacjentów użytkujących uzupełnienia protetyczne. Preparaty stosowane do czyszczenia protez. Higiena uzupełnień protetycznych wspartych na implantach zębowych. Zasady higieny resztkowego uzębienia. Profesjonalne zabiegi higieniczne u pacjentów leczonych protetycznie. Wskaźniki kontroli higieny jamy ustnej i protez. Konsekwencje braku higieny jamy ustnej i protez. 5. Leczenie z zastosowaniem protez stałych. Materiały stosowane w wykonawstwie stałych uzupełnień protetycznych. Wkłady koronowe, koronowo-korzeniowe, korzeniowe. Korony protetyczne. Mosty <u>Treści kształcenia:</u> Definicja protez stałych. Wskazania i przeciwwskazania do wykonania protez stałych. Podział protez stałych. Ogólne zasady wykonawstwa klinicznego i laboratoryjnego protez stałych. Rodzaje wycisków stosowanych przy wykonawstwie protez stałych. Podział materiałów. Charakterystyka wybranych klinicznych i laboratoryjnych materiałów pomocniczych. Rodzaje materiałów wyciskowych, charakterystyka mas wyciskowych elastycznych. Rodzaje cementów dentystycznych stosowanych w protetyce stomatologicznej. Charakterystyka wybranych materiałów podstawowych. Metale i stopy dentystyczne stosowane przy wykonawstwie protez stałych. Materiały ceramiczne stosowane w protetyce stomatologicznej. Podział i definicje wkładów. Charakterystyka różnych rodzajów wkładów. Wskazania i przeciwwskazania do stosowania wkładów. Metody wykonania wkładów. Etap kliniczny opracowania zęba pod wkład i niezbędne instrumentarium. Zasady cementowania wkładów. Zasady cementowania wkładów. Definicja korony protetycznej. Podział koron protetycznych. Wskazania i przeciwwskazania do stosowania koron. Instrumentarium oraz materiały niezbędne przy opracowaniu zęba pod koronę protetyczną. Zasady opracowywania zęba pod koronę. Materiały stosowane do zabezpieczenia filaru z żywą miazgą. Typy stopni dziąsłowych. Czynniki wpływające na retencję koron. Zasady retrakcji dziąsła brzeżnego oraz rodzaje wycisków do koron. Zasady kontroli podbudowy korony. Cementowanie koron. Definicja mostów protetycznych. Wskazania i przeciwwskazania do stosowania mostów. Rodzaje mostów. Elementy składowe mostów. Biomechanika mostów. Rodzaje stosowanych przęseł. Wskazania do stosowania mostów jednobrzeżnych. Etapy kliniczne w wykonawstwie mostów protetycznych. Zasady opracowania zębów filarowych pod most oraz niezbędne instrumentarium. Zasady pobierania wycisków pod mosty. Przebieg etapu kontroli podbudowy mostu. Kontrola gotowego mostu i zasady cementowania. Mosty adhezyjne kompozytowe. Mosty Rocheta. Mosty Maryland.	
--	--	--

	Wskazania do mostów adhezyjnych. Przeciwwskazania do mostów adhezyjnych. 6. Zasady użytkowania ruchomych uzupełnień protetycznych. Instruktaż higieny jamy ustnej pacjentów poddanych rehabilitacji protetycznej oraz protez ruchomych zastosowanych w toku leczenia Zalecenia higieniczne dla użytkowników stałych uzupełnień protetycznych. <i>Zalecenia dla pacjentów użytkujących uzupełnienia protetyczne.</i> <i>Preparaty stosowane do czyszczenia protez. Higiena uzupełnień protetycznych wspartych na implantach zębowych. Zasady higieny resztkowego uzębienia. Profesjonalne zabiegi higieniczne u pacjentów leczonych protetycznie. Wskaźniki kontroli higieny jamy ustnej i protez.</i> <i>Konsekwencje braku higieny jamy ustnej i protez.</i> <i>Zabiegi higieniczne przeprowadzane samodzielnie przez pacjenta – szczotkowanie, nitkowanie, płukanie jamy ustnej. Profesjonalne zabiegi higieny jamy ustnej u pacjentów leczonych protetycznie- scaling, piaskowanie.</i>	
6. LITERATURA		
Obowiązkowa		
1. Protetyka Stomatologiczna- E. Spiechowicz 2. Podręcznik dla asystentek i higienistek stomatologicznych – A. Milczarek, R. Kowalik, M. Najman 3. Protetyka Stomatologiczna dla techników dentystycznych – E. Mierzwińska –Nastalska, A. Kochanek- Leśniewska		
Uzupełniająca		
1. Czasopisma stomatologiczne 2. Stomatopatie protetyczne - E. Spiechowicz.		
7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
HS_W02 HS_W05 HS_W08 HS_W09 HS_W10 HS_W11 HS_W12 HS_W28 HS_W31 HS_W33 HS_W34 HS_W38 HS_W42 HS_W48 HS_W49, HS_U10 HS_U11 HS_U12 HS_U16 HS_U24 HS_U27 HS_U43 HS_U44 HS_U55 HS_U56 HS_U57 HS_U60 HS_U61 HS_U64 HS_U65 HS_K02 HS_K04 HS_K23	Kolokwium zaliczające treści prezentowane na wykładach. Pierwszy i drugi termin kolokwium ma formę testową. Test składa się z 25 pytań jednokrotnego wyboru- 3 dystraktory, 1 odpowiedź prawidłowa. W przypadku niezaliczenia I i II terminu- ostateczny, III sposób weryfikacji wiedzy to kolokwium ustne u kierownika zakładu, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu. Negatywny wynik kolokwium skutkuje niezaliczeniem przedmiotu. Ocena zaangażowania w realizowane ćwiczenia oraz nabycia wymaganych kompetencji i umiejętności.	zaliczenie kolokwium Skala ocen z kolokwium: 14 pkt lub mniej - 2 15-16 pkt -3 17-18 pkt -3,5 19-21 pkt -4 22-23 pkt -4,5 24-25 pkt -5 uzyskanie zaliczenia od nauczyciela prowadzącego zajęcia kliniczne.
8. INFORMACJE DODATKOWE		
1. Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa.		

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

2. W przypadku usprawiedliwionej nieobecności student zobowiązany jest powiadomić emailiem lub pisemnie koordynatora przedmiotu lub inną osobę wskazaną przez kierownika jednostki najpóźniej w ciągu trzech dni roboczych po dniu, w którym odbywały się zajęcia czy zaliczenie. Późniejsze dostarczenie usprawiedliwienia jest dopuszczalne w sytuacji, gdy student nie mógł go dostarczyć z uzasadnionych przyczyn. Zaświadczenie lekarskie usprawiedliwiające nieobecność student dostarcza do koordynatora przedmiotu w terminie 7 dni od dnia wystawienia zaświadczenia, z zastrzeżeniem ust.2
3. Prosimy o punktualne przychodzenie na zajęcia. Spóźnienie powyżej 15 min. traktowane jest jako nieobecność.
4. Zaliczenie końcowe: obowiązują trzy terminy, z czego drugi i trzeci jest terminem poprawkowym. Forma zaliczenia ustalana jest przez kierownika jednostki dydaktycznej i podawana nie później niż 1 miesiąc przed pierwszym terminem zaliczenia. Nieobecność nieusprawiedliwiona na teście stanowi podstawę do wystawienia negatywnej oceny na zaliczeniu w danym terminie.
5. Informacja dotycząca godzin konsultacyjnych z nauczycielami prowadzącymi zajęcia umieszczone są na tablicach ogłoszeń w poszczególnych jednostkach.
6. Studenci mają możliwość uczestniczenia w działalności studenckich kół naukowych. Informacje dotyczące funkcjonowania kół i kontakt z ich opiekunami dostępne są w sekretariatach jednostek.
7. Zasady organizacji i realizacji procesu kształcenia określa Regulamin studiów Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego- załącznik do uchwały nr 23/2026 Senatu WUM z dnia 20.IV.2026

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich